

Osnovi ekonomije

Baze za prvi kolokvijum

Preko 170 dodatnih kolokvijumskih zadataka za vežbanje

**SKRIPTE
EKOF**

Spremite ispit - lako i efikasno!

SKRIPTE ZA OSNOVE EKONOMIJE 2020/21

I kolokvijum		II kolokvijum		III kolokvijum		Rešeni rokovi	
Skripta	Baze	Skripta	Baze	Skripta	Baze	2017.	2018.
Primeri	Pregledi	Primeri	Pregledi	Primeri	Pregledi	2019.	2020.

© 2020 Skripte Ekof. Sva prava su zadržana. Autor zabranjuje beleženja i umnožavanja svog dela u celosti ili delimično, bilo kojim sredstvima, u bilo kom obliku, na bilo koji trajni ili privremeni, posredni ili neposredni način. (član 20. Zakona o autorskom i drugim srodnim pravima „Službeni glasnik RS“, br. 104/2009, 99/2011, 119/2012, 29/2016 - Odluka US RS i 66/2019)

➔ **Напомена:** Базе најбоље вежбајте након што сте прешли све задатке из свих лекција из скрипте за први колоквијум. Ако немате времена да пређете све лекције до колоквијума, већину база можете извежбати након што пређете лекцију 9.

1. Недавно је у Малограду цена твинкија опала са \$0,80 на \$0,70. Као резултат тражена количина хохоја је опала са 120 на 100. Који тип еластичности тражње би у овом случају требало рачунати? Користећи метод аритметичке средине израчунајте ту еластичност. На шта Ваш одговор у погледу добијене вредности указује?

Решење:

$$p_0 = 0.80 \quad p_1 = 0.70$$

$$q_0 = 120 \quad q_1 = 100$$

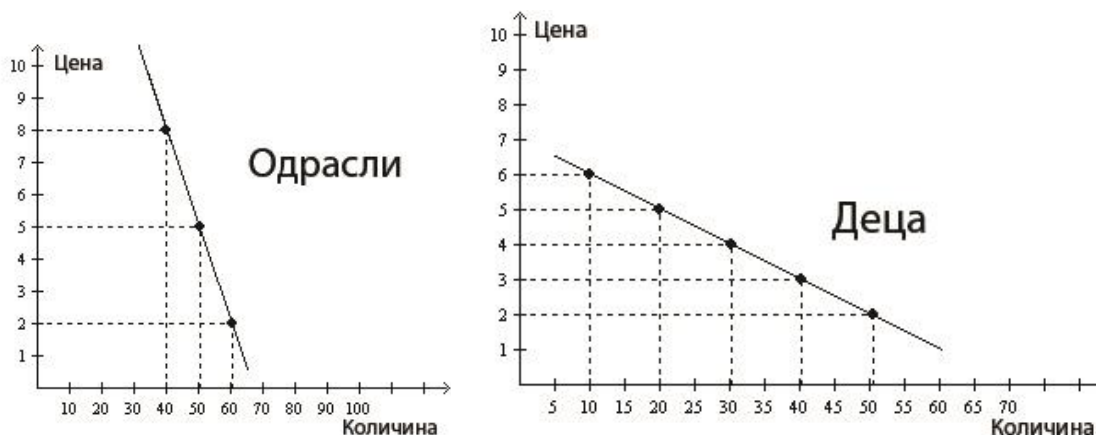
$$\text{PED (price elasticity of demand)} = 1.36$$

Треба израчунати унакрсну еластичност тражње, зато што она мери начин промене тражене количине једног добра у односу на промену цене неког другог добра.

Тражња је еластична, зато што је 1.36 веће од 1.

Добијени резултат показује да је реч о супститутима, зато што је унакрсна еластичност позитивна (погледајте стр.52 у скрипти за први колоквијум из основа).

2. Ви сте власник биоскопа у једном малом граду. Тренутно наплаћујете 5 евра по карти за свакога ко дође у биоскоп. Пријатељ који је положио испит из Основа економије на факултету каже да бисте могли да повећате укупан приход. Имајући у виду приказане криве тражње одговорите на следећа питања.

а) Колико износи Ваш укупан приход за обе групе купаца?*Решење:*

Гледамо цену од 5 јер је то тренутна валидна цена на тржишту, и количине које се купују при овој цени.

- приход од одраслих: $50 \times 5 = 250$ дин

- приход од деце: $20 \times 5 = 100$ дин

- укупан приход: $250 + 100 = 350$ дин

б) На ком тржишту је тражња ценовно еластичнија?*Решење:*

Ово можемо уочити по облику функција тражње. Ценовно је еластичнија тражња која је више „погнута“ (има мањи нагиб), те више личи на слово Е. Стога, тражња је ценовно еластичнија на тржишту карата за децу.

в) На ком тржишту је тражња ценовно нееластичнија?*Решење:*

Ово можемо уочити по облику функција тражње. Ценовно је нееластичнија тражња која је више „нагнута“ (има већи нагиб), те више личи на слово Н. Стога, тражња је ценовно нееластичнија на тржишту карата за одрасле.

г) Колико износи ценовна еластичност тражње када је цена између 5 и 2 евра на тржишту за одрасле? Да ли је тражња ценовно еластична или нееластична?*Решење:*

$$PED = -\frac{10/55}{3/3,5} = -0.21 \text{ (Тражња је ценовно нееластична.)}$$

д) Колико износи ценовна еластичност тражње када је цена између 5 и 2 евра на тржишту за децу? Да ли је тражња ценовно еластична или нееластична?*Решење:*

$$PED = -\frac{30/35}{3/3,5} = -1 \text{ (Тражња је јединично еластична.)}$$

ђ) Имајући у виду дате графиконе и оно што Ваш пријатељ зна из економије, добијате савет да повећате цену карата за одрасле на 8 евра и да смањите цену карата на 3 евра. Колико бисте повећали Ваш укупан приход ако бисте послушали његов савет?

Решење:

Посматрамо графиконе за функције тражње како бисмо израчунали нови укупан приход.

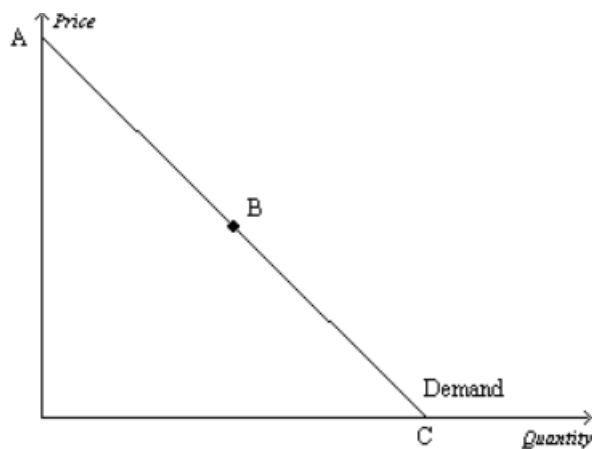
- приход од одраслих: $40 \times 8 = 320$ дин

- приход од деце: $40 \times 3 = 120$ дин

- укупан приход: $320 + 120 = 440$ дин

Укупан приход у делу задатка под а) био је 350 динара. Стога, ако послушамо савет пријатеља, укупни приход ће се повећати за 90 динара (што не значи да увек слушате савете пријатеља, проверите рачуницу! ☺).

3. На основу датог графикона одговорите на следећа питања. Упишите исправно слово/а на цртици.

- а)** Еластични део тражње на графикону је представљен делом _____.
- б)** Нееластични део тражње на графикону је представљен делом _____.
- в)** Јединично еластични део тражње на графикону је представљен делом _____.
- г)** Део тражње на графикону у којем пад цене доводи до пада укупног прихода је _____.
- д)** Део тражње на графикону у којем пад цене доводи до раста укупног прихода је _____.
- ђ)** Део тражње на графикону у којем пад цене не доводи до промене укупног прихода је _____.

- е)** Део тражње на графикону при којем би укупан приход био максималан је _____.
- ж)** Део тражње на графикону при којем је ценовна еластичност у апсолутном изразу већа од 1 је _____.
- з)** Део тражње на графикону при којем је ценовна еластичност у апсолутном изразу једнака 1 је _____.
- и)** Део тражње на графикону при којем је ценовна еластичност у апсолутном изразу мања од 1 је _____.

Решење:

Кључне чињенице које треба да знате су:

- еластичност опада како се повећава количина код линеарне тражње
 - тражња је еластична уколико укупни приход опада када цена порасте
 - тражња је нееластична уколико укупни приход расте када цена порасте
- Детаљније у вези прве чињенице можете пронаћи на стр.55 у скрипти за први колоквијум, а у вези преостале две чињенице имате преглед на стр.54.

- а)** АВ
б) ВС
в) тачка В
г) ВС
д) АВ
ђ) тачка В
е) тачка В
ж) АВ
з) тачка В
и) ВС

4. Користећи метод аритметичке средине, израчунајте ценовну еластичност тражње између тачака А и В (дат је графикон у наставку). Да ли је тражња у овом делу ценовно еластична или нееластична? Интерпретирајте добијену вредност у погледу промене тражене количине у случају промене цене за 1%.

Користећи метод аритметичке средине, израчунајте ценовну еластичност тражње између тачака В и С. Да ли је тражња у овом делу ценовно еластична или нееластична? Интерпретирајте добијену вредност у погледу промене тражене количине у случају промене цене за 1%.

Решење:

Тачке А и В

$$p_A = 18 \quad q_A = 100$$

$$p_B = 12 \quad q_B = 300$$

$PED_{AB} = -2.5$ (Ако се p повећа за 1%, тражена количина ће се смањити за 2.5%.)

Тачке В и С

$$p_B = 12 \quad q_B = 300$$

$$p_C = 6 \quad q_C = 500$$

$PED_{BC} = -0.75$ (Ако се p повећа за 1%, тражена количина ће се смањити за 0.75%.)

5. Када су Војиновићи имали месечни приход од \$4.000, они су обично обедовали у ресторану 8 пута месечно. Сада када остварују месечни приход од \$4.500, они обедују у ресторану 10 пута месечно. Израчунајте доходну еластичност тражње ове породице користећи метод аритметичке средине. Да ли је обедовање у ресторану нормално или инфериорно добро?

Решење:

$IED = 1.89$ (опис формуле имате у скрипти за први колоквијум на стр.51).

Обедовање у ресторану је нормално добро, зато што се повећањем прихода повећава и тражња Војиновића за обедовањем у ресторану.

6. Једна од предности коришћења методе аритметичке средине за рачунање ценовне еластичности тражње јесте примена метричког система. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Коришћење метричког система подразумева да се у обзир узимају јединице мере. Метод аритметичке средине управо користимо да бисмо елиминисали јединице мере из наше анализе, тако да је тачан одговор „Нетачно“.

7. Откриће које омогућава повећање приноса пшенице по хектару користи фармерима јер доводи до пораста и понуде и укупног прихода. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Откриће које омогућава повећање приноса посматрамо као побољшање технологије. Заиста, то доводи до пораста понуде, тј. померања криве понуде удесно. Ово значи снижење цене. Претпостављајући да је ценовна еластичност тражње ниска јер је пшеница прилично неопходно добро, долази до пада укупног прихода (погледајте скрипту за први колоквијум стр.50). Стога, тачан одговор је „Нетачно“.

8. Линеарна опадајућа крива тражње има константну ценовну еластичност, али се њен нагиб мења. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Линеарна опадајућа крива тражње има константни нагиб (управо зато је линеарна), а еластичност опада како се повећава количина (погледајте скрипту за први колоквијум стр.55). Стога, тачан одговор је „Нетачно“.

9. Откриће које омогућава повећање приноса пшенице по хектару штети фармерима, јер доводи до пораста понуде и пада укупног прихода. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Објашњење се налази у оквиру задатка 7. Тачан одговор је „Тачно“.

10. Дуж еластичног дела линеарне тражње укупан приход расте са растом цене. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Тачан одговор је „Нетачно“, што директно следи из везе еластичности и укупних прихода (погледајте скрипту за први колоквијум стр.54).

11. Тражња за неким добром је ценовно нееластична уколико тражена количина расте више у односу на пад цене. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Тачан одговор је „Нетачно“, што директно следи из дефиниције ценовне еластичност тражње. Уколико тражена количина расте више у односу на пад цене, тражња је еластична (погледајте скрипту за први колоквијум стр.49).

12. Тражња за неким добром је ценовно нееластична уколико тражена количина расте мање у односу на пад цене. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Исказ је идентичан задатку 11, само исправљен. Стога, тачан одговор је „Тачно“.

13. Унакрсну еластичност тражње користимо да одредимо да ли су добра инфериорна или нормална. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Тачан одговор је „Нетачно“. Унакрсну еластичност тражње користимо да одредимо да ли су два добра супститути или комплементи, а доходну еластичност тражње користимо да одредимо да ли је добро нормално или инфериорно (погледајте скрипту за први колоквијум стр.51-52).

14. Унакрсну еластичност тражње користимо да одредимо да ли су добра супститути или комплементи. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Објашњење је дато у оквиру задатка 13. Тачан одговор је „Тачно“.

15. Доходна еластичност тражње се добија када се процентуална промена тражене количине подели са процентуалном променом дохотка. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Ово заиста јесте формула за доходну еластичност тражње. Тачан одговор је „Тачно“.

16. Уколико је ценовна еластичност тражње у апсолутном изразу једнака 1, онда је тражња јединично еластична. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Тачан одговор је „Тачно“. Погледајте скрипту за први колоквијум стр.50.

17. Што је положенија крива тражње која пролази кроз одређену тачку то је тражња ценовно нееластичнија. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Што је положенија крива тражње, то више личи на слово „Е“. Ово значи да тражња постаје све више еластична. Стога, тачан одговор је „Нетачно“.

18. Ако приметимо да смањење цена чоколаде за 10% повећава тражену количину за 25%, следи да је тражња за чоколадом еластична. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Тражена количина се повећава за више од промене цене, тако да је тачан одговор на ово питање „Тачно“.

19. Тражња је ценовно нееластична уколико је еластичност тражње у апсолутном изразу већа од 1. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Тачан одговор је „Нетачно“. Тражња је ценовно нееластична уколико је еластичност тражње у апсолутном изразу мања од 1. Погледајте скрипту за први колоквијум стр.50.

20. Унакрсна еластичност тражње мери колико ће се тражена количина једног добра променити са променом цене другог добра. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Ово заиста јесте дефиниција унакрсне еластичности тражње. Тачан одговор је „Тачно“.

21. Забрана наркотика, која доводи до смањења понуде наркотика, може смањити криминал повезан са наркотицима због тога што је тражња за наркотицима нееластична. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Смањење понуде наркотика доводи до повећања равнотежне цене. Уколико се повећа цена, тражена количина за наркотицима неће реаговати јер је врло нееластична (готово савршено нееластична). Стога, није смањен криминал повезан са наркотицима. Тачан одговор је „Нетачно“.

22. Забрана наркотика, која доводи до смањења понуде наркотика, ће вероватно бити мање ефикасна у смањењу тражње за наркотицима од едукације потрошача због тога што ће забрана наркотика смањити цену наркотика и тражену количину наркотика. Да ли је ово тачно или нетачно?

Решење:

Смањење тражње за наркотицима неће смањити цену наркотика, већ је повећати. Стога, тачан одговор је „Нетачно“ (остатак објашњења налази се у оквиру задатка 21).

23. Ценовна еластичност мери на који начин количина реагује на промену цене. Да ли је ово тачно или нетачно?

WHATSAPP GRUPA

Na raspolaganju vam je i grupa na whatsapp-u, u kojoj možete diskutovati sa kolegama i dobiti odgovor na svako vaše pitanje! Tu su i admini iz našeg tima koji su vam uvek na raspolaganju.

Da biste se pridružili grupi, preko mobilnog idite na sledeći link:
rebrand.ly/ekof-oe

PRIMERI ZA VEŽBANJE

Za kolokvijum je veoma važno da pored skripte i baza koristite i primere sa kolokvijuma 2018. i 2019. godine. Ovi primeri su zadaci kakvi vas zaista očekuju na kolokvijumu.

Baze, primeri i pregledi za prvi kolokvijum iz Osnova ekonomije dostupni su u fotokopirnici Minerva.

KOJA SKRIPTA JE NASTAVAK?

ONLINE KURS IZ OSNOVA EKONOMIJE 2020/21.	
Pomoću preko 400 video klipova, 30 sati video sadržaja i 300 dodatnih ispitnih zadataka spremite ispit za najviše ocene!	
Više informacija o sadržini i načinu prijave na skipteekof.com/osnovi-ekonomije	

Svi naši proizvodi dostupni su isključivo u fotokopirnici Minerva!

Fotokopirnica Minerva

Gavrila Principa 44a, Beograd
kopirnicaminerva@gmail.com

Fotokopirnica Minerva

@skipteekof

skipteekof.com